

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			1(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete

För livets skull och tillsammans i den världsvida kyrkan sänder Gud oss att i ord och handling dela evangeliet, försvara människovärdet, värna skapelsen och leva i tron, hoppet och kärleken.

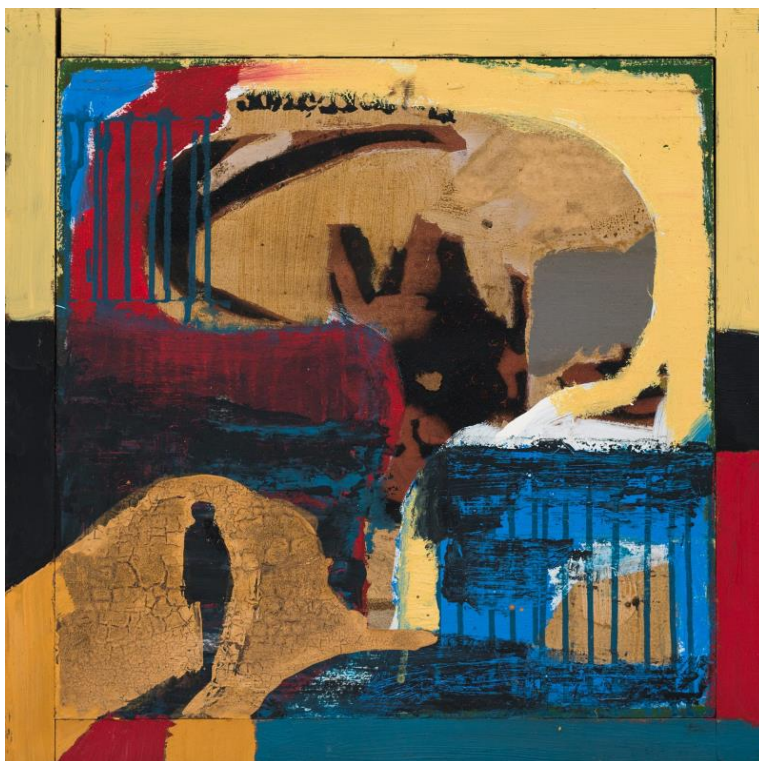

Bild: Nåd och Makt, Kent Wisti

Vår vision är liv i Guds rike, en helad skapelse och mänsklighet i samhörighet, rättvisa, frihet och fred.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			2(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Innehåll

Förord	3
1. Det här är vi	5
1.1 En teologi för förändring	5
1.2 Vårt uppdrag	5
1.3 Centrala värden.....	5
1.4 Svenska kyrkan som aktör för internationell mission och diakoni	6
2. Det här vill vi	9
2.1 Vision.....	9
2.2 Förändringsteori.....	9
2.3 Övergripande mål	11
2.3.1 Teologi och utveckling	11
2.3.2 Rättvis fred.....	12
2.3.3 Genusrättvisa och jämställdhet	13
2.3.4 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.....	14
2.3.5 Rättvis och hållbar försörjning.....	15
2.3.6 Rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet	16
3. Så här gör vi	18
3.1 Arbetsätt och metoder	18
3.1.1 Samverkan och nätverkande	18
3.1.2 Teologisk utbildning och reflektion.....	19
3.1.3 Partnerdialog och kapacitetsstärkning	20
3.1.4 Utsända medarbetare.....	20
3.1.5 Förankrad policydialog	21
3.1.6 Engagemang i Sverige	22
3.1.7 Samverkan och synergier inom Svenska kyrkan	22
3.1.8 Åtaganden och kvalitetssäkring	23
3.2 Svenska kyrkans program.....	24
3.2.1 Land- och regionprogram	24
3.2.2 Humanitära program	25
3.2.3 Program för global policydialog	26
Dokumentets giltighet och uppföljning	27

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			3(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Förord

Det är viktigare än någonsin att våga leva i tro, hopp och kärlek. Tron och hoppet om en rättvisare och säkrare värld, där vi får skapa utrymme för människor att växa, i både andlig och social mening. Att tillsammans i tro få tyda och gestalta befrielsens möjlighet i mötet med den Kristus som överskred gränser och upprättade de allra mest utsatta. Att tillsammans i kärlek få stödja de människor och organisationer som trots svåra omständigheter orkar vara uthålliga i arbetet för människors värdighet och rättigheter. Att tillsammans få skydda Guds skapelse som är sargad av alltför negativ mänsklig påverkan under många år.

Tiden vi lever i präglas av både hopp och missmod. Världens ledare har samlats bakom Agenda 2030 som handlar om att utveckla hållbara samhällen i både Syd och Nord, med utrotande av fattigdom och hunger till år 2030 som övergripande mål. Ett globalt klimatavtal har slutits som skyndar på omställningen mot fossilfria samhällen. På många håll i världen fortsätter den positiva utvecklingen inom många viktiga sociala områden, som mödra- och barnhälsa, utbildning för barn och ungdomar och minskning av tropiska sjukdomar. Samtidigt sprider sig missmodet i en värld med så många människor på flykt undan krig och förföljelse. Listan av länder med svåra interna krig och konflikter är lång och mer än 65 miljoner människor är på flykt. Det innebär att en större del av biståndet måste användas för humanitära insatser. Det innebär också att länder i Europa och Nordamerika fokuserar mer och mer på migrations- och säkerhetspolitiska insatser, med risk för urholkning av det långsiktiga biståndet för fattigdomsbekämpning och demokratiutveckling.

Kyrkor och trosbaserade aktörer räknas idag allmänt som delar av civilsamhället och är erkända och aktiva utvecklingsaktörer. Framväxten av det globala civilsamhället, som består av en mångfald av olika aktörer och intressen, har bland annat medfört att frågor om mänskliga rättigheter, hållbar utveckling, jämställdhet, genusrättvisa och demokratiskt deltagande har hamnat högt upp på den politiska dagordningen för världens ledare. Samtidigt har den demokratiska utvecklingen och respekten för mänskliga rättigheter stagnerat de senaste åren. Demokratiska värden om alla människors lika värde är ifrågasatt på flera håll i världen. Utrymmet för demokratiska aktörer, som media, politisk opposition och civilsamhällets organisationer, har minskat på många håll. Det hårda samhällsklimatet ökar vissa grupper och människorättsaktivisters utsatthet och leder till att det demokratiska utrymmet krymper ytterligare, då många viktiga röster tystnar i rädsla för drev, hot och trakasserier. Samtidigt har auktoritära politiska ledare stärkt sin makt och politiska ledare och rörelser som erbjuder enkla svar på komplexa samhällsproblem har fått växande politiskt stöd. Dessa utmaningar kräver att kyrkor, kyrkobaserade utvecklingsaktörer och andra aktörer i civilsamhället arbetar tillsammans för att stärka gemensamma omvärldsanalyser och strategier. I detta är Svenska kyrkans ekumeniska sammanhang särskilt viktiga.

Människor som lever på marginalen i de lokala sammanhang där Svenska kyrkans internationella arbete verkar, tvingas varje dag förhålla sig till de globala utmaningarna. I de lokala samhällen och länder där Svenska kyrkans internationella arbete verkar, vill vi bidra till att dessa människors erfarenheter, perspektiv och förmågor bekräftas och tas till vara. Deras hopp, svårigheter och möjligheter ska prägla vår förståelse för de frågor som adresseras i Svenska kyrkans internationella arbete. Lokala grupper, kyrkor, kyrkobaserade utvecklingsorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer bygger samhällen och

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			4(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

arbetar tillsammans, i lokala ACT-forum eller i andra ekumeniska sammanhang, för att nå en positiv förändring.

Svenska kyrkans internationella arbete identifierar och möter därför de globala och lokala utmaningarna tillsammans med ett världsvitt nätverk av människor och organisationer. De prioriteringar som beskrivs i den här strategiska planen återspeglar den bredd som finns inom det globala ekumeniska samarbetet som vi är del av och som bygger på den potential som finns i samarbetet med andra ACT-medlemmar i regionala och nationella ACT-forum. Det ekumeniska förhållningssättet har företräde när det gäller hur vi samverkar med samarbetspartner i våra programländer och sammanhanget avgör alltid vad som ska ha prioritet. Det innebär att tematiska inriktningar i varje region och land kommer att skilja sig åt och Svenska kyrkan ska i sitt internationella arbete ha stor flexibilitet, samtidigt som vi är tydliga med att erbjuda vår expertis och kompetens i såväl metodutveckling som i olika utvalda tematiska ämnesområden. Svenska kyrkans internationella arbete kan särskilt bidra med att skapa kontaktytor och synergier mellan kyrkor, trosbaserade partner och andra aktörer i utvecklingssamarbetet, som exempel specialiserade tematiska resursorganisationer, näringslivet och akademiska institutioner. Målet är att stödja lokala kyrkor och civilsamhällesorganisationer att vara livskraftiga och dynamiska civilsamhällesaktörer, som utifrån ett människorättsbaserat arbetssätt bidrar till att skapa utrymme för människor att synas, verka och göra sina röster hörda.

De globala utmaningarna påverkar också andra avdelningar och nivåer inom Svenska kyrkan, och vi samverkar på olika sätt och bidrar gemensamt till hur Svenska kyrkan strategiskt svarar upp mot dessa utmaningar. På kyrkokansliet uttrycks detta genom en integrering av flera tematiska områden med såväl internationell som nationell relevans; nämligen klimat och miljö, fred och interreligiös dialog, social utsatthet samt flyktingarbete och migration. Huvudansvaret kan ligga på olika delar i kyrkokansliet, men det internationella arbetets roll är att utifrån lokalt grundad analys och internationella ekumeniska perspektiv ansvara för genomförandet av det ansvarsområde som den internationella verksamhetsstrategin identifierar. Våra egna församlingars erfarenheter bidrar med inspiration till långsiktiga lösningar i det internationella arbetet. Detta blir exempelvis tydligt i arbetet med flykting och migrationsfrågor. Den internationella avdelningen lindrar akut utsatthet för migranter i det humanitära arbetet och verkar för katastrofförebyggande arbete i det långsiktiga arbetet, samtidigt som vi på den nationella nivån, i samarbete mellan flera olika avdelningar, bedriver dialog med regeringskansli och riksdag om den förda migrationspolitiken. Församlingar är därtill både i den egna verksamheten och genom strategiska samarbeten på kommunal nivå aktörer för hållbara långsiktiga lösningar för migranter.

Sammantaget bidrar den reviderade strategiska planen till att skapa en tydlig övergripande inriktning för Svenska kyrkans internationella arbete de kommande åren och den ligger till grund för att sätta mål och övergripande ramar för de program och insatser som genomförs i nära samarbete med lokala partnerorganisationer.

Erik Lysén
Internationell chef

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			5(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

1. Det här är vi

Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund och det internationella arbetet är en integrerad del av kyrkans liv. Guds kärlek utmanar var och en av oss att visa omtanke och ta ansvar för varandra, bidra till ett bättre samhälle och en ekologiskt hållbar miljö.

Församlingen är den primära enheten i kyrkans organisation och har till uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva mission och diakoni.¹ Församlingarnas engagemang är en förutsättning för det internationella arbetet och uttrycker delaktigheten i en global värld och en världsvid kyrka, som vi både påverkar och påverkas av. I den internationella verksamheten arbetar Svenska kyrkan i partnerskap kring kyrkosamverkan, humanitärt arbete, långsiktigt utvecklingssamarbete samt policydialog.

Svenska kyrkan är en del av en världsvid gemenskap och bärs av tron på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation och där tro, liv, bördor och erfarenheter delas. Varje människa är skapad till Guds avbild och människovärdet är okränkbart. Människor är rättighetsbärare, inte behövande objekt för någon annans godhet. Det utmanar oss att bekräfta och stärka människors egna förmågor, ansvar och deltagande. Svenska kyrkans internationella arbete har ett särskilt ansvar för att, i ömsesidig samverkan med kyrkor och ekumeniska organisationer, möta de globala utmaningarna i vår tid.

1.1 En teologi för förändring

Svenska kyrkans identitet och vårt arbete tar sin utgångspunkt i en livsbefrämjande teologi² som är relevant för människors livssituation, och utgår från en förståelse att Gud i Kristus delar människans glädje och sorg, väljer att gå lidandets väg i solidaritet, kämpar mot allt som bryter ner och öppnar vägen till ett levande hopp.

Tro och handling hänger samman och ska leda till förändring i det verkliga livet.

1.2 Vårt uppdrag

För livets skull och tillsammans i den världsvida kyrkan sänder Gud oss att i ord och handling dela evangeliet, försvara människovärdet, värna skapelsen och leva i tron, hoppet och kärleken.

1.3 Centrala värden

Svenska kyrkans internationella arbete bärs av tre centrala värden:

- **Tro, hopp och kärlek**

Vi bärs av tron på en treenig Gud som skapar, befriar och ger liv, och som ger möjlighet till försoning människor emellan, mellan människa och Gud, och människa och den övriga skapelsen. Guds kärlek kommer till uttryck gentemot alla människor oavsett tro, tradition och värderande åtskillnad.³

Vi är övertygade om att våra ansträngningar gör skillnad, att kyrkan är en hoppets gemenskap och att världen har en framtid.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			6(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

I tron på livets Gud vill vi röra oss från missmod till livsmod. Centrum i kristen tro är Jesus död och uppståndelse, som ger ett trotsigt hopp om liv – det är aldrig för sent.

- **Människans värde och rätt**

Vi bärs av evangeliet om Jesus, som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation och värnar hennes liv till ande, själ och kropp. Det gäller framförallt barn som har en särställning i kristen tro.

Varje människa är skapad till Guds avbild med rätt till ett liv i värdighet och till grundläggande rättigheter såsom de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Vi motsätter oss all form av förtryck eller ojämlikhet. Varje människa är skapad till Guds avbild och människovärdet är okränkbart.

Vi tror på och försvarar varje människas förmåga och rätt att ta ansvar för och förverkliga sitt eget liv. Det innebär att också synliggöra och agera mot maktstrukturer som hindrar människan från att leva ett fullvärdigt liv, vare sig strukturerna finns i samhället eller i kyrkan.

- **Skapelsens integritet**

Guds skapelse förnyas ständigt. Allt som finns har ett värde i sig och allt liv lever i ömsesidigt beroende. Människan har en unik ställning när det gäller att ta ansvar och se till att livet inte kränks.

Vi ser att skapelsen, och därmed mänsklighetens långsiktiga överlevnad, hotas av människans nuvarande påverkan på vår planet.

Vi vill verka för en hållbar utveckling där människan tar ansvar för sin livsstil och påverkan på natur, klimat och miljö. Kampen för fred, rättvisa och hållbar utveckling hör ihop.

1.4 Svenska kyrkan som aktör för internationell mission och diakoni

Kyrkan finns som en gemenskap sänd av Gud med uppdraget att göra Guds kärlek synlig i världen. Vi delar detta uppdrag med andra kyrkor och vill genomföra det i ömsesidigt partnerskap och samhörighet. Gud är den som kallar och sänder, den som vill förändring i varje människas liv och i världen. Guds mission, *Missio Dei*, understryker att det är Gud som handlar i världen och inte kyrkorna som kommer med Gud.⁴

Diakoni är en omistlig del av kyrkans identitet och Guds kärlek uttryckt genom kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen. Svenska kyrkans internationella arbete innefattar kyrkosamverkan, humanitärt arbete, långsiktigt utvecklingssamarbete och policydialog. Det övergripande uppdraget innebär att Svenska kyrkan som aktör för internationell mission och diakoni samverkar med alla goda krafter för att bidra till att återupprätta skapelsen och skapa ett gott samhälle för alla. Med ett gott samhälle menar vi ett socialt, existentiellt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle. Som kyrka har vi särskilda ingångar och möjligheter att samarbeta med andra kyrkor och religiösa aktörer. Den delade erfarenheten ger möjlighet att samtala om och utmana kring de mänskliga rättigheterna utifrån ett teologiskt perspektiv.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			7(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Svenska kyrkans internationella arbete är grundat i teologi, samtidigt som det bedrivs utifrån vedertagna principer för ett effektivt utvecklingssamarbete och humanitärt arbete, såsom de humanitära principerna, genusintegrerat människorättsbaserat arbetssätt (MRBA), Busandeklarationens principer för utvecklingseffektivitet, Istanbulprinciperna och *Core Humanitarian Standards (CHS)*. Svenska kyrkan är en erkänd civilsamhällesaktör med stor erfarenhet av att stötta lokala civilsamhällsorganisationer runt om i världen. Svenska kyrkan är därmed både evangelisk-luthersk kyrka och professionell utvecklings- och humanitär aktör.

Liksom Guds kärlek och nåd, är de mänskliga rättigheterna till för alla människor utan åtskillnad eller baserat på förtjänst. Det finns en tydlig samklang mellan Svenska kyrkans teologi och de grundläggande principerna i ett människorättsbaserat arbetssätt (MRBA), det vill säga deltagande, icke-diskriminering, öppenhet och ansvarstagande. Båda har människovärdets okränkbarhet och alla människors lika värde i fokus, utan diskriminerande skillnad. Individen ses som en aktör som tillsammans med andra kan bidra till förändring. Människan har rätt till andlig utveckling och demokratiskt deltagande i kyrklig och religiös gemenskap, likaså inflytande och deltagande i lokal och nationell samhällsutveckling. I kraft av sin status som rättighetsbärare kan alla individer få livsmod att utmana maktstrukturer som hindrar dem från ett fullvärdigt liv och utkräva politiskt, ekonomiskt och människorättsligt ansvar. MRBA ger ett språk som underlättar för Svenska kyrkans internationella arbete att föra en dialog om grundorsaker till fattigdom, diskriminering, våld och förtryck. Det är ett språk som berikar och kompletterar det språk kyrkan har utvecklat i tolkningen av evangeliet. MRBA ger möjligheten att länka samman problem i ett lokalt sammanhang, nära enskilda människor, med en kritisk bearbetning av strukturella frågor om människosyn och makt.⁵

I utvecklingssamarbetet och det humanitära arbetet tar Svenska kyrkan tillvara de särskilda möjligheter och erfarenheter vi har som trossamfund. Som kyrka har vi en bred förankring och är del av ett globalt nätverk som har ingångar till lokala aktörer och samarbetsorganisationer på gräsrotsnivå. Detta medför att vi kan stödja civilsamhällsorganisationer och människor som lever i utsatthet i svårtillgängliga områden, där exempelvis kyrkor och andra religiösa institutioner är de enda bärande och betrodda aktörerna i samhället.

Inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet och policydialogen stödjer vi främst trosbaserade aktörer inom vårt nätverk. Trosbaserade aktörers starka engagemang och åtagande att tjäna människor och samhällen ger uthållighet och ett långsiktigt perspektiv på utveckling som stärker deras möjligheter att nå resultat och som ofta ger en särskild trovärdighet och auktoritet.

I det humanitära arbetet är det globala nätverket en stor fördel då det möjliggör samarbete med organisationer som antingen redan finns på plats eller har lokal förankring. Lokala samarbetsorganisationer känner samhället, kan språket och är införstådda med den kulturella kontexten. Utifrån denna kunskap och närvaro kan de snabbt analysera behoven och förutsättningarna samt påbörja det humanitära arbetet. Det finns också en långsiktighet i arbetet genom möjligheten att foga samman befintligt humanitärt arbete med fortsatt utvecklingssamarbete.

Som kyrka har vi stor erfarenhet att möta människor i kris och det är en självklarhet att även främja psykosocialt välmående i krissituationer. Svenska kyrkan har utvecklat en särskild expertis inom psykosocialt förhållningssätt som innebär att det humanitära arbetet, förutom

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			8(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

att tillgodose fysiska behov, även ska möta de sociala, emotionella, andliga, kulturella och psykologiska behov som uppstår när en katastrof inträffar.

1.4.1 ACT-alliansen, Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet

För Svenska kyrkan är det ekumeniska samarbetet självklart. Tillsammans delar vi tro, uppdrag och erfarenheter och bidrar med olika förmågor och resurser. Som olika delar av samma kropp är den ekumeniska familjen ömsesidigt beroende av varandra och gemensamt ansvariga inför varandra. Den starka ekumeniska identiteten uttrycks internationellt särskilt genom medlemskap i Kyrkornas världsråd (KV). Som luthersk kyrka står vi i en särskild historisk och teologisk gemenskap med den lutherska kyrkofamiljen, och är medlemmar i Lutherska världsförbundet (LVF).

Genom KV och LVF skapas förutsättningar för gemensamt arbete tillsammans med andra medlemskyrkor och kyrkorelaterade organisationer såsom kristna råd och biståndsorganisationer. Fokus ligger på kyrkornas synliga enhet som kyrkor, ekumenisk teologi och arbete med olika diakonala rättvisefrågor, varav det senare har en tyngdpunkt i den här strategin. LVF har också ett världsomspännande arbete med långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt arbete.

Svenska kyrkan är medlem av ACT-alliansen (Action by Churches Together, ACT). ACT är en av de största globala trosbaserade allianserna för humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och påverkansarbete. Målsättningen är koordinerad samverkan för att bidra till lösningar på de utmaningar som världen står inför, på det lokala, nationella och globala planet. ACT-alliansens globala strategi och åtaganden påverkar Svenska kyrkans strategiska val och samverkan inom ramen för denna strategi.

Många av Svenska kyrkans partner är medlemmar av eller nära kopplade till ACT, KV och LVF. Utvecklingen av dessa organisationer är därför av stor betydelse för den strategiska inriktningen för Svenska kyrkans internationella arbete. Svenska kyrkan kommer fortsätta att ta aktiv del i utvecklingen av dessa organisationer i syfte att dessa ska vara relevanta för sina medlemmar och ha ett välutvecklat arbete med ansvar och kvalitet.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			9(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

2. Det här vill vi

2.1 Vision

Vår vision är liv i Guds rike, en helad skapelse och mänsklighet i samhörighet, rättvisa, frihet och fred.

2.2 Förändringsteori

Tron på Jesus Kristus är grunden och teologin är drivkraften i vårt arbete för att människors värdighet och rättigheter ska förverkligas i samhälle och kyrka.

Människan är skapad kreativ med förmåga att ta ansvar och bidra till förändring. Att gestalta och stödja medmänsklighet i en brusten skapelse ger hopp. Tillsammans med alla goda krafter arbetar vi för befrielse från fattigdom, förtryck och våld.

Svenska kyrkans internationella arbete utgår från ett antal principer för rättvis och hållbar utveckling. Dessa formar i sin tur vårt arbetssätt och våra samarbetsrelationer på lokal, nationell, regional och global nivå, och utgör därmed vår övergripande förändringsteori.

2.2.1 Tron som drivkraft och religiösa aktörer

Religion har makt och inflytande över människors känslor, tankar och ageranden och kan vara en positiv eller negativ kraft. Tro och religiösa övertygelser kan användas för att vägleda, befria och trösta människor samt skapa ansvarstagande för det egna livet och i samhället. Tro och religiösa övertygelser kan också användas för att förtrycka och stigmatisera människor och utnyttja människors sårbarhet. Det är viktigt att identifiera vilka trosföreställningar och traditioner som bidrar till religionens positiva kraft för människor och i samhällsutvecklingen.

Svenska kyrkans internationella arbete bygger sin förändringsteori på grundantagandet att tro har positiv betydelse på både individ- och samhällsnivå och att religiösa aktörer har stort inflytande i förändringsarbetet. Tro kan ge inspiration, mod och kraft att ta ställning för människor som lever under hot, är nedstygade eller befinner sig i utsatta situationer, och

Sammanfattad förändringsteori

- Tron på Jesus Kristus är grunden för Svenska kyrkans internationella arbete. Tro och religion har inflytande på värderingar, beslut och beteenden i individers vardagsliv såväl som i samhället. Religion som tro och övertygelse, liksom religiösa aktörer, har potential att bidra till positiva förändringar.
→ Tro som grund och drivkraft, och religiösa aktörer, är viktiga resurser för förändring.
- De mänskliga rättigheterna är grund för mänsklig utveckling och samverkan.
→ De mänskliga rättigheterna är en utgångspunkt för Svenska kyrkans internationella arbete.
- Humanitärt arbete enligt de humanitära principerna krävs för uppfyllandet av mänskliga rättigheter i humanitära krissituationer.
→ De humanitära principerna och internationell humanitär rätt är utgångspunkt för Svenska kyrkans humanitära arbete.
- Alla människor är rättighetsbärare och nyckelaktörer i sin egen och sin omgivnings utveckling.
→ Egenmakt och deltagande är nödvändigt för att uppnå förändring.
- Ett livskraftigt civilsamhälle är en nyckelfråga för demokratisk utveckling då civilsamhället, inklusive trosbaserade aktörer, spelar en viktig roll i ett samhälles utveckling som förändringsaktör, röstbärare och en bevakande och pådrivande kraft.
→ Demokratiskt utrymme och organisering ger ökad egenmakt och förutsättningar för ansvarsutkrävande.
- Staten har det primära ansvaret för att de mänskliga rättigheterna skyddas, respekteras och tillgodoses. De mänskliga rättigheterna påverkas också av icke-statliga aktörers agerande, såsom religiösa aktörer och företag.
→ Ansvarsutkrävande är nödvändigt för att upprätthålla de mänskliga rättigheterna.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			10(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

för det som främjar deras liv och framtidshopp. Vi ser en tydlig roll för kyrkor och andra religiösa aktörer, såsom religiösa ledare och trosbaserade organisationer, i arbetet med att stärka människor som aktiva deltagare, rättighetsbärare och medborgare i samfund och samhälle. Svenska kyrkan vill ta tillvara kyrkors och andra religiösa aktörers potential att bidra till positiv förändring och integrerar därför ett medvetet förhållningssätt till religion och religiösa aktörer i vårt internationella arbete.

2.2.2 De mänskliga rättigheterna som utgångspunkt

I vår teologiska förståelse är varje människa skapad till Guds avbild, med rätt till ett liv i värdighet och till grundläggande rättigheter så som de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Var och en, utan åtskillnad av något slag, är berättigad till alla mänskliga rättigheter och friheter. Diskriminering är oacceptabelt. Att de mänskliga rättigheterna är utgångspunkt för vårt arbete märks exempelvis genom det genusintegrerade människorättsbaserade arbetssätt som vi använder i utvecklingsarbetet och policydialogen.

Det humanitära arbetet är en viktig beståndsdel i arbetet för mänskliga rättigheter, och syftar till att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet. Vid konfliktsituationer gäller den internationella humanitära rätten.

2.2.3 Egenmakt och deltagande

Svenska kyrkans internationella arbete tror på varje människas förmåga och rätt att ta ansvar för och förverkliga sitt eget liv. Många människor känner maktlöshet inför möjligheten att påverka sin egen och samhällets utveckling. Erkännandet av alla människor som rättighetsbärare ger ett förhållningssätt till maktutövning och inspirerar till att utmana maktstrukturer och utkräva politiskt och rättsligt ansvar. Människor kan på så sätt få ökad självkänsla och egenmakt och känna att de kan påverka sin egen och sin omgivnings utveckling.

Deltagande är grundläggande för människors möjlighet att vara nyckelaktörer i sin egen och samhällets utveckling. Utsatta människors egna perspektiv, livsvillkor och långsiktiga utveckling kommer i fokus genom ett meningsfullt deltagande. Metoder för att öka människors deltagande är därför en viktig del i Svenska kyrkans internationella arbete. Genusrättvisa och jämställdhet är starkt kopplat till makt och möjlighet att delta, och är grundläggande för uppfyllelse av de mänskliga rättigheterna. Svenska kyrkan integrerar därför ett genus- och jämställdhetsperspektiv i det internationella arbetet och verkar för att överbygga könsdiskriminerande strukturer i vårt och andras arbete.

2.2.4 Demokratiskt utrymme och organisering

För att det ska vara möjligt för individ och civilsamhälle att utkräva ekonomiskt, socialt och politiskt ansvar krävs det att det finns demokratiskt utrymme. Civilsamhällets utrymme är en nyckelfråga för ett lands välmående och utveckling, men också en förutsättning för att Svenska kyrkans internationella arbete ska fungera. Vi arbetar därför med att bevaka, skydda och utöka det demokratiska utrymmet för civilsamhället och individer som arbetar för mänskliga rättigheter.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			11(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

När människor går samman och organiserar sig har de större möjligheter att med gemensam röst främja sina intressen och utkräva sina rättigheter. Organisationer med god kapacitet och finansiell struktur och med aktivt deltagande i nätverk kan stärka dessa förutsättningar ytterligare och bidra till ett starkt civilsamhälle och en demokratisk samhällsutveckling. Mobilisering och organisering av rättighetsbärare är därför centralt i ett väl fungerande människorättsbaserat arbete. Ökad organisering och stärkande av organisationer i det civila samhället ska därför alltid vara mål för den verksamhet som Svenska kyrkans internationella arbete stödjer.

2.2.5 Ansvarsutkrävande

Redan profeterna i Gamla testamentet utmanade den världsliga makten. Vår förståelse av kristen tro och kallelsen att vara en profetisk röst har i alla tider kallat kyrkor att påtala maktmissbruk, utmana förtryck, ojämlikhet och utkräva ansvar, både i egna sammanhang och gentemot beslutsfattare i samhället. För att människors rättigheter ska skyddas, respekteras och tillgodoses behöver stater och andra aktörer som påverkar upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna hållas politiskt och rättsligt ansvariga för sitt agerande. Ansvarsutkrävande är därför en nödvändig del i Svenska kyrkans internationella arbete och sker exempelvis genom egen och partners policydialog på olika nivåer. Det ingår i vårt uppdrag att synliggöra och agera mot maktstrukturer som hindrar människan från att leva ett fullvärdigt liv, vare sig strukturerna finns i samhället eller i kyrkan.

2.3 Övergripande mål

Svenska kyrkans internationella arbete bedrivs inom ramen för sex tematiska områden enligt nedan. Varje område har övergripande mål som beskriver de förändringar Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till, med utrymme för anpassning efter kontextuella skillnader. Prioriteringar inom respektive mål finns beskrivet under varje område. Svenska kyrkans internationella arbete förhåller sig och ska bidra till uppfyllelse av Agenda 2030 och dess globala mål för hållbar utveckling.

2.3.1 Teologi och utveckling

De senaste decennierna har flera sekulära aktörer fått ökad medvetenhet om religionens, trosbaserade organisationers samt religiösa ledares betydelse för utveckling och utvecklingssamarbete. FN-organ, såväl som statliga myndigheter och beslutsfattare, söker alltmer samarbete med religiösa aktörer. Agenda 2030 med dess globala mål för hållbar utveckling har intensifierat denna utveckling. Det aktualiserar betydelsen av att förstå religionens roll i samhället, och trossamfunds och andra religiösa aktörers inflytande över samhällets utveckling. Men flertalet människor lever i länder där rätten till religions- och övertygelsefrihet är kraftigt begränsad eller stramas åt. Politiseringen av religion ökar och bidrar till polarisering i samhälle och mellan människor, vilket i förlängningen kan leda till religiös radikaliserings.

Svenska kyrkan deltar, som en del av den världsvida kyrkan, i förändringsarbete tillsammans med kyrkor och religiösa aktörer över hela världen. Det är ett ömsesidigt arbete som bidrar till människors ökade möjligheter och inflytande att formulera, uttrycka och utöva sin tro och bidra till att kyrkan är relevant i sin egen samtid och kontext. Religions- och

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			12(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

övertygelsefrihet, interreligiös dialog och samarbete och arbete för hållbar utveckling motverkar religiös radikaliserings och extremism samt bidrar till fredliga och pluralistiska samhällen. Genom att förstå sambanden mellan teologi, diakoni och mänskliga rättigheter kan kyrkor fullfölja sitt uppdrag och samhällsansvar.

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Människors rätt till religions- och övertygelsefrihet i kyrka och samhälle förverkligas.*
- *Människor i kyrkor har möjlighet och förmåga att tolka kyrkans uppdrag, och bidrar till förverkligandet av mänskliga rättigheter inklusive social trygghet, i kyrka och samhälle.*

Prioriterade områden för Teologi och utveckling:

Religions- och övertygelsefrihet. Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till reflektion och erfarenhetsutbyte om teologiska, juridiska och politiska perspektiv på religions- och övertygelsefrihet. Det inkluderar inom- och mellankyrklig samt interreligiös dialog och kapacitetsutveckling och ska bidra till människors ökade egenmakt och organisering. Mötesplatser i form av teologisk utbildning och utbyte på olika nivåer bidrar till ömsesidigt lärande, en fördjupad förståelse av varandras kontexter, och tros- och bevekelsegrunder.

Kyrkans uppdrag och samhällsansvar. Vi vill bidra till människors och därmed kyrkors kapacitet att tolka och fullfölja sitt uppdrag i världen och utveckla en teologi i relation till diakonalt arbete inklusive långsiktigt utvecklingssamarbete och akuta humanitära kriser. Reflektionen kring dessa frågor sker bland annat i teologisk utbildning och utbyten. Vi vill stödja kyrkors arbete och deras aktörsroll i förverkligandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Vi vill verka för att stater ska ta sitt ansvar att förverkliga alla människors rätt till de mänskliga rättigheterna, inklusive social trygghet. Kyrkor och andra civilsamhällesaktörer har en viktig roll i att driva utvecklingen av offentligt finansierad välfärd framåt, utan att ersätta staters ansvar.

2.3.2 Rättvis fred

Under senare år har en kraftig ökning av våldsamma konflikter skett och den positiva trenden av minskande våld och mer effektiv konflikthantering vänts till sin motsats. Världen och många områden där Svenska kyrkan har långvariga samarbetsrelationer präglas åter av konflikt. Konflikter drivs ofta av ekonomiska eller sociala orättvisor, och splittring förstärks av att parter i konflikten använder sig av grupptillhörighet för att skapa fiendebilder. Det kan exempelvis handla om religiös eller etnisk tillhörighet, människors kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck eller vilken medborglig status individer har. Migrantarbetare och människor på flykt är ofta särskilt utsatta. Kvinnor inkluderas sällan i beslutsprocesser i konfliktsituationer – varken innan krig uppstår, när det pågår eller när det upphört. Detta går emot kvinnors rättigheter och omöjliggör hållbar fred. Ekonomiska intressen i form av t.ex. vapenhandel bidrar i stor utsträckning till upptrappning av konflikter. Även efter fredsavtal fortsätter tillgången till vapen att försvåra möjligheterna till fattigdomsbekämpning och fredlig utveckling.

Dessa frågor är aktuella i Svenska kyrkans eget sammanhang, då kyrkor och religiösa aktörer ibland bidrar till stigmatisering av människor som lever i utsatthet. Under de senaste åren finns en oroväckande utveckling med ökad radikaliserings och våldsam extremism. Den

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			13(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

aktuella religiösa kontexten behöver därför inkluderas i freds- och konfliktanalyser. Att stärka människors trygghet, möjligheter och egenmakt att utkräva sina mänskliga rättigheter är ett viktigt led i Svenska kyrkans internationella arbete för fred. Fredsarbetet är förankrat i folkrätten, som inkluderar mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, och bidrar till att stärka individers och samhällets motståndskraft och återhämtningsförmåga.

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Människor har ökad trygghet, möjlighet och egenmakt att förebygga och hantera konflikter och delta i fred- och försoningsprocesser.*

Prioriterade områden för Rättvis fred:

Deltagande fredsprocesser. Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till politiska och sociala freds- och försoningsprocesser utifrån ett rättviseperspektiv – inte minst med tanke på övergångsrättvisa. Vi vill säkerställa kvinnors deltagande liksom alla människors självklara rätt att delta i och forma fredsprocesser och beslut rörande konfliktförebyggande och konfliktomvandling på alla nivåer. Det gäller också unga, urfolk samt religiösa och etniska minoriteter.

Mänsklig säkerhet. Vi vill se till människors trygghet, fysiska och psykosociala välbefinnande och möjlighet att skydda sig mot det som hotar tryggheten i deras sammanhang. Vi vill främja aktörer som utkräver mänskliga rättigheter för strukturellt utsatta grupper och människor på flykt, och som arbetar för civilas skydd under väpnad konflikt. Globalt fredsarbete är viktigt för att uppnå mänsklig säkerhet och vi vill därför verka för nedrustning och vapenhandelskontroll, särskilt genom att stärka civilsamhällets kapacitet och mobiliseringskraft.

Konfliktförebyggande. Vi vill verka för varaktig fred och gestalta en fredskultur i vårt arbete. Interreligiös dialog och samverkan kan vara en kraft för fred, försoning och utveckling och som kyrka har vi en särskild roll i att förebygga religiös radikaliserings och extremism. Vi vill bekräfta vår tradition av ickevåld för att förebygga och omvandla konflikter och främja ett genusintegrerat fredsarbete samt höja konfliktkänsligheten i all verksamhet.

2.3.3 Genusrättvisa och jämställdhet

Bristande jämställdhet är ett omfattande problem och ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Det förvärrar fattigdom, hunger, hälsa och påverkar ekonomisk tillväxt negativt. Sociala och kulturella normer hindrar kvinnor och flickor från att fullt ut delta som samhällsmedborgare och skapar svårigheter för dem att få tillgång till viktiga sociala och ekonomiska rättigheter som utbildning, hälsovård, mark och finansiella tjänster. Destruktiva normer som kopplar maskulinitet med makt, våld, sexualitet och alkoholanvändning medför negativa konsekvenser för utveckling och mänsklig säkerhet på såväl samhälls- som individnivå. Allt detta undergräver kvinnors möjlighet till hållbar försörjning, tillgång till sexuella och reproduktiva rättigheter samt makt och inflytande över sina liv. Sexuellt och könsrelaterat våld inbegriper bland annat människohandel, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, och skadliga sedvänjor såsom kvinnlig könsstympning och barnäktenskap, och det används som ett strategiskt vapen i väpnade konflikter. Våldet drabbar också i stor utsträckning homosexuella, bisexuella, trans- och queerpersoner (hbtq-personer).

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			14(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Vi tar tydligt ställning mot orättvisor på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet. Teologi legitimerar både kulturella uttryck och religiösa normer kring kön på ett sätt som kan motverka genusrättvisa och jämställdhet. I vissa sammanhang har religiösa aktörer direkt makt i äktenskaps- och familjerättsliga frågor. Men teologi är också utgångspunkt i arbetet för varje människas lika möjlighet till ett fullvärdigt och jämställt liv. Svenska kyrkan arbetar för att alla oavsett kön ska ha samma makt att forma samhället, kyrkan och sina egna liv.

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Kvinnor och män har förbättrade förutsättningar och möjligheter till jämställt deltagande, röst och ledarskap i kyrka och samhälle.*
- *Människors rätt till kroppslig och sexuell integritet i kyrka och samhälle förverkligas.*

Prioriterade områden för Genusrättvisa och jämställdhet är:

Jämställt deltagande, röst och ledarskap i kyrka och samhälle. Svenska kyrkans internationella arbete vill främja ett genusmedvetet ledarskap i den egna organisationen, i kyrkor och i partnerorganisationer genom att skapa mötesplatser för reflektion och erfarenhetsutbyte omkring genus och makthierarkier. Liksom i samhället i övrigt är det i kyrkan viktigt att kvinnor är ledare, och kan vara uttolkare av heliga texter, förkunnare av traditioner och bärare av prästämbetet.

Bekämpande av könsrelaterat och sexuellt våld. Vi vill bekämpa sexuellt och könsrelaterat våld i alla dess former. Vi vill verka för att ledare och företrädare för kyrkor och kyrkorelaterade organisationer agerar kraftfullt i frågan. Sexuellt och könsrelaterat våld är ett kontinuerligt globalt problem som sker i alla länder, inom alla religioner, och i alla samhällsklasser.

2.3.4 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är en del av de mänskliga rättigheterna, men har i många fall inte fått utrymme på grund av att de utmanar tabun, normer och diskriminerande strukturer. Det får till följd att mödra- och barnadödligheten fortsätter att vara hög i världen och att begränsning av och stigmatisering kopplat till preventivmedel, aborter och behandling av sexuellt överförbara sjukdomar fortfarande är stark. Synen på SRHR, relationer, familj och jämställdhet är ofta starkt påverkad av religiösa traditioner och normer. Traditionella och religiösa ledare har stort inflytande i många länder och tenderar att förespråka en viss form av relationer och fördöma andra former. Det har många gånger påverkat samhällsattityder negativt och bidragit till att upprätthålla och ibland ökat vissa gruppers utsatthet. Grupperna innefattar kvinnor, barn, unga, homosexuella, bisexuella, transgender, intersexuella och queerpersoner.

Vi betonar det positiva värdet i människans sexualitet och vi motsätter oss kulturella och religiösa sedvänjor som är skadliga för enskilda människors kroppsliga integritet. Vi anser att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är avgörande för människors makt över sina kroppar, sexualitet och liv. I vårt arbete med SRHR inkluderar vi särskilt barns hälsa de första fem åren. Rättigheterna inbegriper rätten att bestämma över den egna kroppen, sexualiteten, samlevnad, mödrhälsa och reproduktion. Ett konkret exempel är brist på förebyggande insatser och tillgång till behandling för människor som lever med hiv.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			15(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Människors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter förverkligas.*

Prioriterade områden för SRHR är:

Hälsovård för sexuell och reproduktiv hälsa. Svenska kyrkans internationella arbete vill verka för förbättrad tillgång till mödravård, förebyggande hälsovård för kvinnor och barn, omfattande och adekvat sexualundervisning, möjlighet till preventivmedel, och familjeplanering samt legala och säkra aborter. Vi betonar sambandet mellan mödrars och barns hälsa som en viktig del av SRHR då mödrars hälsa och välbefinnande starkt påverkar barns hälsa och utveckling.

Attityd- och beteendeförändring gällande SRHR. Vi vill genom respektfull dialog öka kapaciteten hos lokala kyrkor och religiösa förändringsaktörer att främja SRHR. Religiösa aktörer har en skyldighet att bidra till ett positivt förverkligande av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Dialogen ska motverka diskriminering, stigmatisering och normer och sedvänjor som är skadliga för enskilda människors kroppsliga integritet och liv.

2.3.5 Rättvis och hållbar försörjning

Många länder har varit framgångsrika i att minska den absoluta fattigdomen och stärka tillgången till bland annat hälsovård och utbildning. Samtidigt kommer den ekonomiska utvecklingen inte alla människor till del och inkomstklyftorna växer. Konkurrens om naturresurser, svag inhemsk resursmobilisering, korruption och väpnade konflikter, tillsammans med hög grad av informella ekonomier, begränsar den politiska viljan och förstärker utsatthet. Befolkningstillväxt och ohållbara livsstilar bidrar till ökat tryck på ekosystemtjänster, som människors liv och försörjning är beroende av. Klimatförändringarna förstärker människors och samhällens sårbarhet.

Människors möjlighet till försörjning lägger grunden till uppfyllelse av många av de mänskliga rättigheterna. Jordbruket utgör fortfarande basen för ekonomisk försörjning för en stor del av världens befolkning och spelar en avgörande roll för att helt utrota hunger. Möjligheterna till en rättvis, inkluderande och hållbar samhällsutveckling påverkas av kommersiella krafter och företagens ökade makt och påverkan över utvecklingen i ett land. Rovdrift och ohållbart utnyttjande av naturresurser, korruption, bristande möjlighet att få rätt till land, och orättvisa handelsvillkor missgynnar människor i utsatthet. De människor som drabbas hårdast av detta, exempelvis urfolk, har minst möjlighet att göra sina röster hörda.

I Svenska kyrkans internationella arbete ser vi jorden som en gåva att dela rättvist mellan dem som lever och som kommer att leva av den. Arbete för rättvis och hållbar försörjning handlar om att bidra till att människor får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och om att säkerställa kommande generationers möjligheter till detsamma. Det handlar också om att i det långsiktiga utvecklingsarbetet och i det humanitära arbetet stärka möjligheter och förutsättningar för människor att organisera sig, ta makten över sin situation, göra sin röst hörd och ta del av ekonomisk utveckling.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			16(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Människor som lever i utsatthet har stärkt egenmakt och deras ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter förverkligas.*
- *Människor och samhällen har stärkt förmåga att hantera klimatförändringarnas utmaningar.*

Prioriterade områden för Rättvis och hållbar försörjning är:

Hållbar produktion och konsumtion. Svenska kyrkans internationella arbete vill främja människors möjligheter att delta på rättvisa och hållbara villkor i den ekonomiska utvecklingen, till exempel genom *Fairtrade*. Människors, inte minst kvinnors, egenmakt växer om vi bidrar till stärkta inkluderande produktions- och handelsvillkor. Arbetet med hållbar produktion förstärks ytterligare genom arbete i Sverige med hållbar konsumtion.

Ansvarsfullt företagande. Vi vill att företag fullt ut respekterar de mänskliga rättigheterna och bidrar till de globala hållbarhetsmålen förverkligande. Stater bär ansvaret att skydda medborgare genom att säkerställa företags ansvarsfulla agerande och genom att ge möjlighet för de som drabbas av övergrepp att få kompensation. Företag profilerar sig allt oftare som ansvarsfulla, men samtidigt finns många exempel där den potential som företag har för social och ekonomisk trygghet inte omsätts eller där verksamheten strider mot mänskliga rättigheter.

Klimaträttvisa. Vi vill bidra till att klimatförändringarna bemöts med åtgärder som förebygger naturkatastrofer och ökar motståndskraften och återhämtningsförmågan hos människor och samhällen. Hållbara jordbruksmetoder och fokus på landsbygden är ett sätt att hantera klimatrelaterade risker och migration från land till stad. Främst genom katastrofriskförebyggande arbete och klimatanpassning av metoder och arbetssätt. Vi vill arbeta för att stater vidtar ambitiösa klimatåtgärder och lever upp till Parisavtalet och de globala hållbarhetsmålen.

2.3.6 Rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet

De humanitära utmaningarna är enorma och behoven fortsätter att öka främst på grund av utdragna väpnade konflikter och naturkatastrofer. De humanitära kriserna är mer frekventa, mer komplexa, påverkar fler människor och pågår längre. Mängden konflikter är den högsta sedan början av 1990-talet, med ökad och systematisk kränkning av humanitär rätt och humanitära principer. Antalet flyktingar och internflyktingar i världen förväntas fortsätta vara stort och påverka den globala utvecklingen såväl som internationella relationer. Många föds in i flyktingskap och många in i statslöshet i flyktingläger utanför sina hemländer. De länder som tar emot flest flyktingar har inte sällan problem med fattigdom, konflikter och politiskt förtryck.

För Svenska kyrkans internationella arbete är det humanitära arbetet ett uttryck för Guds kärlek och omsorg för människor i krissituationer, oavsett tro, tradition och värderande åtskillnad. *Det humanitära imperativet* – rätten och skyldigheten att bistå människor i nöd – anbefaller oss att rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter i akuta situationer. Det gäller särskilt de mest utsatta och handlar om rätten till liv, mat, hälsa och skälig levnadsstandard, men också om värdighet i situationer där människor är extremt utsatta och sårbara. Vi verkar för att människor och samhällen som

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			17(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

drabbas eller hotas av humanitära kriser ska ha stärkt värdighet, välmående och återhämtningsförmåga.

Det humanitära imperativet och de humanitära principerna om humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende⁶ är styrande i Svenska kyrkans humanitära arbete och vid interna mål- eller intressekonflikter ska de humanitära principerna ha företräde. Samordning mellan olika aktörer och samhällsnivåer är avgörande för effektiv humanitär finansiering, respons och katastrofriskhantering. Svenska kyrkans humanitära arbete samverkar med utvecklingssamarbetet i syfte att bygga motståndskraft och återhämtningsförmåga hos människor och samhällen. Det sker bland annat genom att i arbetet främja organisering och att mobilisera lokalsamhällens egna resurser.

Svenska kyrkans internationella arbete vill bidra till att:

- *Rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter i akuta situationer.*

Prioriterade områden för Humanitärt arbete är:

Rädda liv och lindra nöd. Svenska kyrkans internationella arbete vill stödja akut livräddande insatser som genomförs av samarbetspartners, både i långvariga humanitära insatser och i plötsligt uppkomna humanitära kriser, exempelvis konflikt eller naturkatastrof. Dessa insatser kan innefatta allt från tillhandahållande av vatten och mat i det mest akuta skedet, till att på kort sikt utveckla skyddssystem för de mest utsatta grupperna genom att exempelvis ge barn tillgång till säker skolgång.

Psykosocialt välbefinnande. Vi vill arbeta för att psykosociala behov, på samma sätt som synliga fysiska och materiella behov, tas på allvar vid en humanitär kris. Psykosociala problem och mental ohälsa minskar ofta möjligheten för individen att ta hand om sig själv och sina närstående och kan få långtgående negativa effekter för individ, familj och samhälle. Psykosocialt välmående återfås bättre efter kris om människor får kontroll över och möjlighet att delta i aktiviteter som påverkar dem, men också får möjlighet att ge något tillbaka till samhället. Vi arbetar med ett lokalt förankrat psykosocialt förhållningssätt som ser till människors egna resurser och egen förmåga att hantera situationen och återhämta sig. Vi vill främja ett psykosocialt förhållningssätt i det humanitära arbetet och stärka partners kapacitet att integrera det i sitt arbete.

Lokalt ägarskap. Vi vill främja lokala aktörers kapacitet och möjlighet att agera för skydd, överlevnad och återhämtning i det humanitära arbetet. Trots att lokalt deltagande och ägarskap i planering, styrning och implementering är centralt för effektivt humanitärt arbete, går endast en bråkdel⁷ av världens humanitära bistånd direkt till lokala organisationer. Svenska kyrkans internationella arbete vill öka stödet till lokala aktörer, stötta lokalt ledda insatser samt lyfta lokala perspektiv på skydd, överlevnad och återhämtning. Vi vill särskilt säkerställa kvinnors och barns perspektiv och aktiva deltagande.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			18(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

3. Så här gör vi

Svenska kyrkans internationella arbete vill omsätta sina förhållningssätt i praktiken genom att i program och övrig verksamhet integrera genusmedvetenhet och ett människorätts- och civilsamhällsbaserat arbetssätt enligt våra åtaganden för ansvar och kvalitet. Samverkan, dialog, kapacitetsutveckling och förankrad policydialog tillsammans med våra olika typer av partner är viktiga metoder för detta, liksom att arbetet grundas i engagemanget i Sverige. Oavsett hur sammanhanget ser ut vill Svenska kyrkans internationella arbete bidra med mötesplatser, erfarenhetsutbyten och kapacitetsstärkande åtgärder för att kyrkor och samarbetspartner i ännu större utsträckning kan bli dynamiska civilsamhällesaktörer som förändrar samhällen i en positiv riktning. Vi vill bidra till att skapa kopplingar mellan partner inom och mellan länder och regioner, och mellan olika nivåer i gemensam policydialog.

3.1 Arbetssätt och metoder

Det är ett starkt och livskraftigt civilsamhälle, med utrymme att fritt verka i egen rätt och med egen röst, som ger förutsättningarna för att uppnå målen i denna strategiska plan. Organiseringen utgör en förutsättning för demokratisk samhällsförändring, och ett aktivt inkluderande deltagande bygger individers kunskaper, förmågor och självkänsla. Organisering är således både ett mål och medel för den internationella verksamheten och genomsyrar vår metod.

3.1.1 Samverkan och nätverkande

Svenska kyrkans internationella arbete samarbetar med partner på flera olika sätt utifrån lokal kontext och globala samhällsförändringar. Många av partnerrelationerna är långsiktiga och karaktäriseras av en samverkan som syftar till förändring för människor som lever i utsatthet runt om i världen. Samarbeten med kyrkor har ofta en historisk grund och de relationerna bygger på långsiktiga och öppna processer för ömsesidigt utbyte och lärande.

Som medlem av ACT, KV och LVF påverkas Svenska kyrkan av dessa organisationers strategiska inriktningar. Vårt internationella arbete bidrar också till de globala processer som påverkar utformningen av strategier och praktiskt samarbete. Den gemensamma analys och breda samverkan som medlemskapet innebär ger en bredd och fördjupning som förstärker vårt internationella arbete. Det bidrar också till ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet.

ACT:s globala strategiska plan sätter ramarna för samverkan inom ACT, men omfattar också olika typer av samarbeten i region- och landprogrammen och i det humanitära arbetet. Framöver kommer vi se mer gemensam verksamhet, där medlemmar samordnar och bidrar med resurser och sina särskilda kompetenser. Det handlar exempelvis om samordning i relation till lokala samarbetspartner, lokal samordning inom lokala och regionala forum för ACT-medlemmar samt gemensam kapacitetsstärkning. I det humanitära arbetet bildar ACT-alliansen den huvudsakliga ramen för partnersamverkan.

I policydialogarbetet är alla partner viktiga för både inhämtande av information och för samhällspåverkan. För ett effektivt policydialogarbete krävs en bred samverkan med organisationer och nätverk på olika samhällsnivåer. Myndigheter och företag är å ena sidan föremål för påverkansarbete och å andra sidan viktiga aktörer att samverka med för

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			19(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

förändring. Därför är Svenska kyrkans internationella arbete med i flera övergripande och ämnesspecifika nätverk och samverkar med aktörer som är relevanta för vad vi vill uppnå med policydialogarbetet. ACT, KV och LVF är särskilt viktiga aktörer för samordning och samverkan. Alla tre organisationer har ackreditering till FN. Det ger möjlighet för Svenska kyrkan och andra kyrkor och kyrkorelaterade organisationer att länka frågor och partner lokalt, nationellt, regionalt och globalt. Det växande intresset för religion och religiösa aktörers roll i utvecklingsfrågor inklusive Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling har ökat efterfrågan på ACT, KV och LVF:s kompetens från det internationella samfundet.

I centrum för kyrkosamverkan och utvecklings- och humanitära samarbeten står samarbeten med lokala partner, såsom kyrkor och organisationer, som utifrån sina identiteter, mandat och roller arbetar för mänskliga rättigheter, rättvisa, frihet och fred.⁸ Svenska kyrkan vill vara en aktiv partner som bidrar till att stärka kyrkor och organisationer i sina specifika roller och mandat. Samarbete med partner ska kännetecknas av organisatorisk självständighet och likvärdighet i relationen, ömsesidig respekt, gemensamt ansvar och kvalitet i enlighet med Istanbulprinciperna och CHS. Svenska kyrkan kan inta olika roller i förhållande till de kyrkor och organisationer vi samarbetar med beroende på den aktuella situationen och det specifika partnerskapet. Vi vill slå följe med våra partner, möjliggöra goda villkor för deras verksamhet och existens, utmana dem att utvecklas och stärkas i sina roller samt mobilisera resurser och stöd för deras arbete. Beroende på det specifika samarbetet kan Svenska kyrkan bidra på olika sätt i ett partnerskap såsom finansiellt stöd, kapacitetsstärkande inom våra tematiska områden, följeslagare och moraliskt stöd, nätverkande, påverkansarbete och utsänd personal. Vi arbetar även med nätverk och andra organisationer⁹ för att stärka partners kapacitet och roller.

3.1.2 Teologisk utbildning och reflektion

Teologisk utbildning och reflektion består av akademisk utbildning, fortbildning och folkbildning av religiösa ledare, anställda och ideellt engagerade. Det är en del av förståelsen av den grundläggande uppgiften samt en metod för måluppfyllelse i tematiska områden och program. I stora delar av världen råder det en brist på välutbildade präster och kvalificerade lärare.

Teologisk utbildning och reflektion bidrar till att öka kyrkornas andliga djup och teologiska relevans. För att teologiskt kunna arbeta med känsliga frågor med kyrkor och utbildningsinstitutioner, vilka beskrivits inom tematiska områden, behövs tillgång till bra grundutbildning. Ett ledarskap i kyrkorna, som har förmågan att teologiskt reflektera över samtiden är en förutsättning för att kyrkorna skall kunna genomföra sitt uppdrag.

En helhetssyn som förenar god kunskap med förtrogenhet om varierade metoder och perspektiv kan motverka alltför selektiv och smal teologi. Pedagogiken behöver även fortsättningsvis stärkas och utvecklas så att undervisningsmodeller som främjar djupinläring, kritiskt tänkande och självständig kunskapsinhämtning har en framträdande roll.

När människor tolkar sitt liv i ljuset av Bibelns texter ger det kraft och inspiration att förändra livsvillkoren. Genom ett folkbildningsarbete ges ny kunskap och lärande i gemensam reflektion. Även olika former av fortbildning av ledare, inklusive ledarskaps- och organisationsutveckling i exempelvis kyrkor, har blivit en allt viktigare del av Svenska kyrkans internationella arbete.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			20(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

3.1.3 Partnerdialog och kapacitetsstärkning

Kapacitetsstärkning är en viktig del av alla våra partnersamarbeten.¹⁰ Svenska kyrkans internationella arbete vill stärka partners kapacitet att vara demokratiska aktörer som uppnår hållbara resultat för människor i utsatthet utifrån deras egna mandat och målsättningar. Vi kan därigenom bidra till ett stärkt civilsamhälle och förutsättningar för människor att vara aktiva deltagare och medborgare i sina samhällen.¹¹ Samarbetena bidrar till att stärka Svenska kyrkans egen förmåga och möjlighet att verka.

Svenska kyrkan ser holistiskt på begreppet kapacitet och vill bidra till att partner har förutsättningar att uppfylla sina mandat, målsättningar och roller. I partnerdialogen definieras möjligheter till specifika kapacitetsstärkande aktiviteter och ömsesidigt lärande. Det kan exempelvis handla om ökad kapacitet att arbeta för en positiv förändring inom de tematiska områden där Svenska kyrkans internationella arbete har särskild kompetens, vidgade nätverk i relation till relevanta aktörer eller stärkt roll och deltagande i civilsamhället. Det kan också handla om förbättrade system för interndemokrati, transparens och ansvarstagande.¹²

De kapacitetsstärkande aktiviteterna planeras och följs upp tillsammans genom en nära dialog och gemensamma initiativ. Det sker i nära samarbete med andra aktörer i vårt nätverk. Kapacitetsstärkningen kan innefatta olika typer av aktiviteter såsom fysiska eller nätbaserade utbildningar, stöd kring metoder och syd-sydutbyte. I särskilda fall kan det även innefatta sekondering av personalresurser.

3.1.4 Utsända medarbetare

För att säkerställa relevans och kvalitet i arbetet spelar utsända medarbetare en avgörande roll. Närvaro genom utsända medarbetare är i många fall en förutsättning för att förstå det sammanhang där kyrkor och partner verkar och för att utveckla och fördjupa relationer med kyrkor, partner och resursorganisationer samt internationella organ i en aktuell region, exempelvis ambassader och EU-beskickningar. Svenska kyrkans internationella arbete har tre kategorier av utsända medarbetare: regionala representanter, humanitär personalpool och sekonderad personal.

Utsända medarbetare bidrar till viktig land- och regionspecifik kontextanalys, partnerkännedom, nätverksbyggande, fördjupad dialog samt kapacitetstärkande inom utvalda samarbetsområden. De för även tillbaka kunskaper, erfarenheter och kompetens till Svenska kyrkans arbete, både lokalt i stift och församlingar och på nationell nivå, samt bidrar till fördjupad förståelse av kyrkors identitet och roller som civilsamhällesaktörer. Utsända medarbetare kan även spela en viktig roll i de vänrelationer som finns mellan svenska stift och församlingar och kyrkor i andra delar av världen.

Utsända regionala representanters uppdrag är direkt kopplat till land- och regionprogrammets mål och tematiska inriktning. Representanterna samverkar med lokala ekumeniska nätverk, ACT-forum och partner. Rollen innefattar bland annat att representera Svenska kyrkans internationella arbete, identifiera nya relevanta partner, resursorganisationer och nätverk, stärka befintliga partners kapacitet samt bidra till gemensamt lärande. De regionala representanterna har en nyckelroll i policydialogarbetet, då de kan länka ihop olika partner som jobbar med samma frågor, själva vara aktiva i policydialogarbete på plats i respektive land eller fånga upp frågor som behöver tas vidare i den globala policydialogen.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			21(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Svenska kyrkans internationella arbete har en personalpool som gör det möjligt att bistå med personal i humanitära kriser. De spelar en nyckelroll i arbetet att stärka partners kapacitet inom psykosocialt förhållningssätt och bistå med teknisk support för att säkerställa att det humanitära arbetet genomsyras av detta förhållningssätt.

När Svenska kyrkans internationella arbete sekonderar personal till en partner ska det vara förankrat i en förfrågan från partner och syfta till stärkt kapacitet hos partner. Uppdraget ska relatera till land- och regionprogrammets eller de humanitära programmens mål och tematiska inriktning, och vara tydligt avgränsat. Uppdraget kan också relatera till arbetet i de globala ekumeniska allianserna. En sekondering kan också ha som målsättning att bidra till fördjupning av relationer med systerkyrkor. Internationella avdelningen samverkar då med andra avdelningar på kyrkokansliet.

3.1.5 Förankrad policydialog

Svenska kyrkans internationella arbete kallar arbetet med att påverka politiska processer och beslut, liksom attityder och sociala normer, för policydialog. Vi använder detta begrepp för att betona dialogen som metod och förhållningssätt. Policydialog är ett långsiktigt arbete som syftar till att bidra till positiv förändring i policy och praktik när det gäller fred, rättvisa, jämlikhet, trygghet, ekonomisk och ekologisk hållbarhet samt förverkligandet av de rättigheterna. Svenska kyrkans internationella arbete ska ha ett långsiktigt perspektiv och utgå från en analys av problemens grundorsaker när vi utformar strategier för policydialog.¹³ Vi strävar efter att skapa och stärka synergier mellan aktörer på lokal, regional och global nivå. Policydialogen kompletterar det ansvarsutkrävande som partners själva arbetar med och genomsyras av det genusintegrerade och människorättsbaserade arbetssättet. Vår strävan är ett samordnat, sammanhållet och effektivt policydialogarbete som främjar och bidrar till hållbar strukturell förändring nationellt såväl som internationellt.

I policydialogen arbetar Svenska kyrkans internationella arbete tillsammans med lokala, nationella, regionala och globala organisationer och nätverk, såväl religiösa som sekulära. Vi samverkar även med stiftelser, utbildningsinstitutioner och forskningsinstitutioner, intresseorganisationer samt bilateralt med partner. Samverkan stärker ömsesidigt Svenska kyrkans internationella arbete och partner. Arbetet innefattar både moraliska och legala skyldighetsbärare. Flera olika metoder tillämpas för att uppnå förändring, exempelvis lobbying, kapacitetsstärkning, opinionsbildning via medier och mobilisering. Att skapa utrymmen för dialog och att identifiera och stärka förändringsaktörer är särskilt viktigt i sammanhang där det demokratiska utrymmet är åtstramat.

För att säkerställa relevans och bidra till stärkt egenmakt och värdighet strävar Svenska kyrkan efter att ge människor och samhällen som berörs av beslut på nationell, regional och internationell nivå möjlighet att delta i problemformulering, analyser av problemens grundorsaker och förslag till åtgärder, samt om möjligt själva kunna vara med och påverka genom deltagande på relevanta arenor. Policydialogen är därför kopplad till de utmaningar vi ser i land- och regionprogram och humanitära program, och bygger på underlag från partner och medarbetare, inklusive utsända. Forskning, inklusive teologisk forskning, utgör också ett viktigt underlag för policydialogen.

Opinionsbildning är en viktig del av policydialogarbetet, både för att skapa ett tryck på beslutsfattare att agera i de globala policyfrågorna och för att påverka attityder,

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			22(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

ställningstaganden och agerande i kyrka och samhälle. Detta kan exempelvis göras genom att delta i samhällsdebatten eller genom långsiktigt arbete i församlingarna.

3.1.6 Engagemang i Sverige

Svenska kyrkans internationella arbete bärs till stor del av ett ideellt och starkt lokalt engagemang. Det är i samspelet mellan det lokala engagemanget i Sverige och kyrkor och andra gräsrotsrörelser utomlands som vi hämtar mandatet att utföra vårt arbete. Det lokala engagemanget är också en viktig förutsättning för finansiering av det internationella arbetet.

I många stift och församlingar finns Svenska kyrkans internationella arbete med som en naturligt integrerad del, där vikten av ett arbete i solidaritet med våra partners runt om i den världsvida kyrkan är en daglig drivkraft och inspiration också på lokal nivå. Vi vill förvalta och öka detta engagemang, men kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete är låg, även bland stift och församlingar. Det är därför avgörande att öka kännedomen om arbetet inom såväl Svenska kyrkan som i samhället i stort. Målet är att öka andelen församlingar, privatpersoner och företag som ger av pengar eller tid till Svenska kyrkans internationella arbete och därigenom bidrar till en ännu bredare rörelse för förändring, lokalt och globalt. Att arbeta med nya och moderna insamlingsmetoder är avgörande för att skapa förutsättningar för verksamheten.

Människor i allmänhet har en vilja och drivkraft att engagera sig ideellt. Vi vill ta tillvara och uppmuntra detta genom flexibla former av engagemang och kommunikation. På så vis kan vi bidra till möten mellan människor som vill göra tro till handling, väcka hopp, agera för en mer rättvis värld och inspirera andra till engagemang. Vi vill fortsätta främja ett aktivt deltagande bland Svenska kyrkans medarbetare, ideellt engagerade och övriga medlemmar i internationella frågor på den lokala och nationella nivån i Sverige. Synlighet och deltagande vid arenor, mässor, festivaler och andra mötesplatser är en viktig komponent för att öka kännedomen om det internationella arbetet och att dela erfarenheter med våra samarbetspartner. På samma sätt bidrar vi tillsammans i det opinionsbildande arbetet till förändring i de policydialogfrågor Svenska kyrkans internationella arbete driver, inte minst med avseende på Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Svenska kyrkans internationella arbete har en stödjande roll gentemot stift och församlingar i syfte att bidra med kvalitetssäkring, och med folkbildning som metod bidra till kunskapsfördjupning och ökat engagemang för det internationella arbetet och tillhörande vänrelationer. Ett exempel är det omfattande arbetet med utbyten och praktikantprogram tillsammans med stiftet för att ge unga och andra människor tillfälle att dela tro och liv. Vi kan även ge stöd till stift och församlingars egna relationer i den mån det efterfrågas och är praktiskt genomförbart. Vi fokuserar därför på att stärka engagemanget för de frågor som presenteras i detta dokument inom samtliga program och tematiska mål.

3.1.7 Samverkan och synergier inom Svenska kyrkan

I den globaliserade värld som vi lever i är vi ömsesidigt beroende av varandra, och utmaningar på global, nationell och lokal nivå hänger ofta samman. Mycket av det arbete som görs på församlingsnivå är inte sällan kopplat till skeenden internationellt. Svenska kyrkan är en inflytelserik aktör lokalt, nationellt och internationellt och det finns många områden där

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			23(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

olika delar av Svenska kyrkans verksamhet samverkar och tillsammans bidrar till positiva förändringar för människor som lever i utsatthet. Vårt engagemang på alla nivåer ger oss särskilda möjligheter att ha ett holistiskt förhållningssätt till utmaningarna.

Informationsdelning och intern samverkan är av avgörande betydelse för att ta tillvara alla erfarenheter som ryms inom kyrkans totala verksamhet, skapa synergieffekter och upprätthålla vår trovärdighet som aktör. Detta sker delvis inom engagemangsarbetet, men också på Svenska kyrkans nationella nivå. I mötet med andra kyrkor och organisationer ska Svenska kyrkans olika delar agera som en sammanhållen aktör. Det är särskilt viktigt i våra ekumeniska relationer inom Sveriges kristna råd, Svenska missionsrådet, LVF och KV. Svenska kyrkans representanter i de olika sammanhangen kommer från olika delar av kyrkans verksamhet. Informationsdelning och intern samordning är en förutsättning för att representanterna ska kunna lyfta frågor från olika delar av verksamheten och representera Svenska kyrkan som helhet.

Arbetet med Agenda 2030, migration och klimat är exempel på områden som ställer krav på intern samverkan, då mycket av det arbete som görs på församlings-, stifts- och nationell nivå har koppling till de utmaningar som vi arbetar med i den internationella verksamheten. Vi ser möjligheter att öka effektivitet och relevans genom närmare samarbete kring policydialog, lärande och utveckling av förståelse och arbetssätt inom vissa områden såsom migration, klimat och hållbarhet, utvinningsindustri, urfolk samt teologi och ekumenik. Vi vill därför under strategiperioden stärka kopplingen mellan nationellt och internationellt arbete, och samarbetet inom Svenska kyrkan.

3.1.8 Åtaganden och kvalitetssäkring

Ansvar och kvalitet¹⁴ är grundläggande aspekter i styrning, strategi och genomförande av Svenska kyrkans internationella arbete. I vår verksamhet vill vi flytta maktbalanser så att rättighetsbärare och målgrupper är informerade, känner sina rättigheter, behandlas med respekt och kan fatta beslut om och delta i det arbete som påverkar deras liv. Svenska kyrkans internationella arbete är certifierat enligt CHS, HQAI-chs-2016-001, vilket bekräftar att ansvar och kvalitet återspeglas i hela verksamheten.

Vi genomför verksamheten och har kompetens inom specifika metoder och förhållningssätt för att se till att sätta människor i centrum. Det inkluderar mänskoryttsbaserat arbetssätt, genusmedvetenhet, lokalt ägarskap samt kunskap om och kapacitetsstärkande för lokalt förankrat psykosocialt förhållningssätt.

Eftersom Svenska kyrkan inte bedriver egen verksamhet i programländerna är fokus för ansvar och kvalitet det arbete som sker med våra partner. Vi arbetar tillsammans för att utveckla goda mekanismer för ansvarsskyldighet gentemot våra gemensamma intressenter, bland annat genom att tillhandahålla expertis i de ovan nämnda metoderna. I dialog med partner identifierar vi möjligheter till kapacitetsstärkande åtgärder och ständig förbättring. Vår roll i varje partnerskap är att underlätta och möjliggöra, inte diktera och kontrollera.

Åtaganden för Svenska kyrkans internationella arbete för ansvar och kvalitet är att:

1. Arbeta mänskoryttsbaserat
2. Arbeta genusintegrerat

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			24(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

3. Arbeta för ekologisk hållbarhet
4. Arbeta i partnerskap och ömsesidighet
5. Arbeta öppet, transparent och för deltagande
6. Bidra med effektivt, resultatbaserat, relevant och konfliktkänsligt stöd
7. Hantera klagomål
8. Vara en lärande organisation
9. Stöd till personal och kompetensutveckling
10. Följa ACT-alliansens uppförandekod för medlemmar och gällande svenska krav från Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, Stiftelsen för insamlingskontroll och offentlighetsprincipen

3.2 Svenska kyrkans program

Svenska kyrkan planerar och strukturerar huvuddelen av den internationella verksamheten genom program. Programmen samlar, organiserar och styr verksamheten utifrån de specifika uppdrag och mandat samt övergripande mål som anges i den strategiska planen. Programmens innehåll och målsättningar utformas efter kontexten och de förutsättningar som råder för verksamheten i det sammanhanget. I programverksamheten är det viktigt att kontextanalyser, beskrivningar och integrerade perspektiv tydliggör på vilket sätt vi bidrar till förverkligandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Styrningen av vilka insatser som Svenska kyrkan vill genomföra med samarbetspartner i våra programländer bestäms av region och landspecifika kontextanalyser. Dessa kontextanalyser genomförs tillsammans med trosbaserade aktörer och ACT-medlemmar i regionala och nationella ACT-forum, eller i bredare civilsamhällesforum när så är lämpligt. Det innebär att tematiska inriktningar och målgrupper i varje region och land kommer att skilja sig åt beroende på kontext. Svenska kyrkan ska i sitt internationella arbete ha stor flexibilitet vad gäller att stödja regionala och nationella analyser och prioriteringar. Programmen tillämpar ett människorätts- och civilsamhällesbaserat arbetssätt samt säkerställer i planering och genomförande att följande perspektiv integreras: genus, konflikt, miljöhänsyn, barn och religion.

Följande program genomförs 2018-2022:

- Land- och regionprogram
- Humanitära program
- Program för global policydialog

3.2.1 Land- och regionprogram

Vi arbetar aktivt med partner¹⁵, nätverk och resursorganisationer i utvalda länder i Afrika, Asien, Europa, Latinamerika och Mellanöstern. Programmen omfattar långsiktigt utvecklingssamarbete, policydialog i land- och regionspecifika frågor och kyrkosamverkan samt i vissa avseenden humanitärt arbete. Programmål bidrar till att hålla ihop verksamheten inom respektive land- och regionprogram. Regionprogrammen kompletterar landprogrammen med ett regionalt perspektiv till regionala utmaningar och partner. Deras fokus och resultat

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			25(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

ska gå att härleda till lokalt förankrade behov och problem som påverkar människors utsatthet.

Det långsiktiga utvecklingssamarbetet syftar till att adressera grundorsaker till orättvisor och fattigdomsproblem och bidra till hållbara, inkluderande och fredliga samhällen, där människor som lever i utsatthet känner tro på framtiden och den egna förmågan. Ökad mänsklig värdighet, stärkt civilsamhälle och ansvarsutkrävande ses som nyckelfrågor för att uppnå detta, liksom arbete för ökad samhällelig och individuell motståndskraft och återhämtningsförmåga genom katastrof- och konfliktförebyggande. Svenska kyrkan stärker lokalt förankrade civilsamhällesaktörer i deras arbete med att förbättra människors livsvillkor utifrån ett människorättsbaserat arbetssätt.

Det finns en beredskap inom landprogrammen att samverka och samordna utvecklingssamarbetet med humanitärt arbete i landet. Efter det mer akuta humanitära skeendet ska möjligheterna till att införliva tidigare humanitärt arbete som rör återhämtning i landprogrammen undersökas.

Inom ramen för land- och regionprogrammen bedriver Svenska kyrkan, i huvudsak tillsammans med kyrkor och samarbetspartner, lokalt och regionalt förankrad policydialog på nationell, regional och internationell nivå. De frågor som lyfts i policydialogen har identifierats tillsammans med partner eller i lokala och regionala ACT-forum. Policydialogen relaterar till samt förstärker det arbete som görs inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet.

Svenska kyrkan arbetar med kyrkosamverkan som en integrerad del av land- och regionprogrammen. Fokus för arbetet är ömsesidig utveckling av kyrkan som organisation och samhällsaktör, stöd till utveckling av teologi, teologisk utbildning och praxis, gemensam teologisk reflektion, ledarskapsutveckling samt stärkt kapacitet för diakonalt utvecklingsarbete och mänskliga rättigheter. Det handlar om ett långsiktigt stärkande av kyrkorna som del av civilsamhället och om att ge stöd till systerkyrkor i deras strävan att vara relevant i sin kontext och samtid. Att vara medvandrare med kyrkor runt om i världen är viktigt för oss som kyrka, och långsiktigheten i relationer gör det möjligt att arbeta med kapacitetsstärkande och förändringsarbete över tid. Långsiktigt arbete med religiösa aktörer kring teologisk utbildning och reflektion utifrån våra centrala värden lägger grunden till och förstärker det arbete som görs inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet och policydialogen.

3.2.2 Humanitära program

I samarbete med andra medlemmar inom ACT-alliansen och lokala partner arbetar Svenska kyrkan med humanitärt arbete för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet till förmån för människor som drabbats eller hotas av katastrofer eller katastrofliknande förhållanden. Arbetet utgår från ett psykosocialt förhållningssätt och lokalt ägarskap, och syftar till att på olika sätt bygga motståndskraft och återhämtningsförmåga. Medlemskapet i ACT-alliansen gör det möjligt för Svenska kyrkan att ge stöd åt organisationer som finns på plats före, under och efter humanitära kriser, och som har lokal förankring och arbetar långsiktigt med återhämtning och utveckling.

Svenska kyrkan ska ha beredskap att bistå med stöd i humanitär kris, oavsett var det sker. Humanitärt stöd utgår från identifierade behov¹⁶ och inleds förutsatt att det finns partner som har kapacitet att svara mot dessa. Där det är möjligt ska koppling göras till pågående

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			26(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

utvecklingssamarbete i landet eller i regionen, samt till policydialog. Det ska redan från början planeras för hur det humanitära arbetet ska avslutas alternativt övergå i det pågående utvecklingssamarbetet.

Humanitära program har tre prioriterade områden som samverkar och förstärker varandra: rädda liv och lindra nöd, psykosocialt förhållningssättet och lokalt ägarskap. Svenska kyrkan utvecklar metoder för det psykosociala förhållningssättet i allt humanitärt arbete och bygger kapacitet hos partnerorganisationer. Det är ett av Svenska kyrkans särskilda bidrag i ACT-alliansen. Att främja lokalt ägarskap i det humanitära arbetet sker bland annat genom lokalt ledda insatser och genom att med lokala partner stötta och förespråka drabbade människors egna perspektiv på sin situation, skydd, överlevnad och återhämtning.

Tillsammans med samarbetspartner bedriver Svenska kyrkans internationella arbete policydialog kring frågor som identifierats av partner eller i lokala och regionala ACT-forum. Policydialogen utgår från den internationella humanitära rätten och de humanitära principerna. Svenska kyrkans internationella arbete är en erkänd global aktör inom påverkansarbete för att förebygga och skydda mental hälsa och psykosocialt välbefinnande i krissituationer.

3.2.3 Program för global policydialog

I samverkan med nationella, regionala och globala ekumeniska organisationer och nätverk bedriver Svenska kyrkan opinionsbildning och påverkansarbete inom de tematiska områdena på svensk, europeisk och global nivå. De frågor som lyfts upp i den globala policydialogen är globala gränsöverskridande utmaningar som bedöms vara avgörande för effektiv fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling och som påverkas av beslut som fattas i Sverige, i EU eller på global nivå. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är ett betydelsefullt exempel på beslut som influerar verksamheten.

Arbetet inom programmet för global policydialog kompletterar det policydialogarbete som bedrivs inom övriga program. Det kopplar frågor som är relevanta för människor som lever i utsatthet till övergripande globala processer, exempelvis genom att särskilt lyfta migrations- och asylfrågor. Inom programmet arbetar Svenska kyrkan även med ett ökat demokratiskt utrymme, de humanitära principerna och internationell humanitär rätt, den svenska, europeiska och globala biståndsagendan, och övergripande principer om bistånds- och utvecklingseffektivitet, då dessa skapar förutsättningar för att uppnå förändring.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			27(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Dokumentets giltighet och uppföljning

Detta dokument är styrande för Svenska kyrkans internationella arbete. Dokumentet beskriver identitet, uppdrag, vision och övergripande målsättningar för Svenska kyrkans internationella arbete samt innehåller ett koncentrat av de teologiska utgångspunkter som utvecklas i styrdokumentet *En livsbefrämjande tro som vår drivkraft*.

Den strategiska planen relaterar till andra styrdokument, riktlinjer och positioner för Svenska kyrkans internationella arbete och innehåller förberedande skrivningar som relaterar till kyrkokansliets övergripande strategiska arbete.

Dokumentet fastställdes av det internationella rådet, för sin del, den 23 mars 2017 och fastställdes sedan av kyrkostyrelsen den 3-4 maj 2017 att gälla för perioden 2018-2022.

Dokumentet är en reviderad version av den strategiska planen för Svenska kyrkans internationella arbete för perioden 2014-2017 och ersätter denna.

Den strategiska planen följs upp i samband med de årliga lärandekonferenserna. Utvärdering och översyn ska ses som en integrerad del i den löpande uppföljningen och genomförs vid behov.

DOKUMENT			SIDA
Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete			28(28)
UPPRÄTTAT AV	FASTSTÄLLD DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Kyrkostyrelsen	2017-05-03--04	Ks 2016/0463	1.0

Noter

- ¹ Församlingen och därmed kyrkans grundläggande uppgift beskrivs i Kyrkoordning för Svenska kyrkan, Andra avdelningen.
- ² Se vidare det grundläggande styrdokumentet för Svenska kyrkans internationella arbete: *En livsbefrämjande tro som vår drivkraft*. Där beskrivs en kontextuellt medveten teologi. Teologi betyder ”ord om Gud” och handlar om hur vi talar om Gud, hur vi formulerar och uttrycker tro som betonar betydelsen av praxis och livet här och nu. Det levda livets *erfarenheter* påverkar vår teologi och bibeltolkning, och teologin och bibelns texter utmanar å sin sida varje samhälle och ideologisk struktur. Det betyder att det finns en ömsesidig relation mellan teologi och praxis.
- ³ *Ett biskopsbrev om diakoni*, 2015, sid 23.
- ⁴ Svenska kyrkans internationella arbete följer internationellt tillämpade etiska riktlinjer och motsätter oss varje form av tvång, maktutövning eller utnyttjande av människor i utsatta situationer för att få dem att anta en särskild trosinriktning (*En livsbefrämjande tro som vår drivkraft*). Guds mission understryker att det är Gud som handlar i kärlek till världen, inte att det är kyrkorna som kommer med Gud. (Tillsammans för livet, KV:s missionsdokument). Kyrkan finns inte till för sin egen skull utan tar del i Guds mission. Därför kan aldrig mission bli en aktivitet riktad från en grupp till en annan eller ske för att kyrkan ska expandera för sin egen vinnings skull och öka antal medlemmar. I internationella arbetet förstås detta resonemang utifrån de mänskliga rättigheterna och rätten till religions- och övertygelsefrihet.
- ⁵ *Riktlinjer för ett människorättsbaserat arbetssätt inom Svenska kyrkans internationella arbete*. 2016:5.
- ⁶ Röda Korsets uppförandekod för det humanitära arbetet.
- ⁷ 0,4 % under 2015 enligt Global Humanitarian Assistance Report 2016, sid 65. Development Initiatives.
- ⁸ Svenska kyrkans partnerskap definieras i *Riktlinjer för partnersamarbeten inom Svenska kyrkans internationella verksamhet*.
- ⁹ Med resursorganisationer sker samverkan utan finansiellt stöd eller med begränsat finansiellt stöd för avgränsade och specifika uppdrag.
- ¹⁰ *Riktlinjer för partnersamarbeten inom Svenska kyrkans internationella verksamhet*.
- ¹¹ *The Church of Sweden partner capacity building manual*.
- ¹² Ibid.
- ¹³ Se *Riktlinjer för policydialog inom Svenska kyrkans internationella verksamhet* för mer information.
- ¹⁴ Se *Quality and Accountability Framework* för Svenska kyrkans internationella arbete.
- ¹⁵ Samlingsbegrepp för alla kyrkor och organisationer med vilka vi sluter särskilda avtal om samverkan för att bidra till ömsesidigt överenskomna förändringar.
- ¹⁶ Enligt *Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära arbete*.